

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τόμος 87 • Τεύχος 3^ο • Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2016

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΓΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἐκδίδεται μὲ τὴν πρόνοια
τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Ἱερωνύμου

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ, κ. Κύριλλος
Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕ ΔΙΕΤΗ ΘΗΤΕΙΑ:

Σεβ. Μητροπολίτης Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρούπολεως κ. Ἀθηναγόρας,
Μάριος Μπέγζος, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.,
Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος,
Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Χρυσόστομος Σταμούλης Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.,
Γεώργιος Φίλιας, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Θεόδωρος Γιάγκου, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Βασίλειος Τζέρεπος, Δρ. Θ., Νικόλαος Δρατσέλλας, Μ.Θ.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ:

Παναγιώτης Γλιάτας

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήναι – Τηλ.: 210.7272288, Fax: 210.7272251
e-mail: theologia@ecclesia.gr
<http://www.ecclesia.gr/greek/press/theologia/index.asp>

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ:

Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: Χρήστος Κωβαῖος, Πρωτομαγιάς 3, Κρυονέρι Ἀττικῆς

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τόμος 87, Τεύχος 3^ο, Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ	3
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΗ, <i>Γέροντας Σωφρόνιος, ὁ θεολόγος τῆς παγκοσμιότητος</i>	5
SVILEN TUTEKOV, <i>Μυστηριακὲς προϋποθέσεις τῆς ἄσκησης στὴ Θεολογία τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ</i>	13
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΩ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ, <i>Ἄριστοτέλης καὶ Γρηγόριος Παλαμᾶς: Θεὸς καὶ Θεολογία στὰ ὄρια τοῦ Λόγου</i>	25
ΑΝΔΡΕΑ ΖΑΧΑΡΙΟΥ, <i>Οἱ Θεοφάνειες στὴ γνωσιολογία τοῦ Γρηγορίου Ἀκινδύνου. Αὐγουστίνεια ἐπίδραση;</i>	59
ΠΡΩΤ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Κ. ΠΡΙΓΚΙΠΑΚΗ, <i>Ἡ Χριστολογία τοῦ Παύλου Ἐμέσης</i>	91
ΑΡΧΙΜ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Δ. ΠΑΠΑΘΩΜΑ, <i>Τὸ καθεστὼς τοῦ Δικαίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Θρησκευμάτων στὸ πλαίσιο τῆς (νομικᾶ ἐνιαίας καὶ Ἐνωμένης) Εὐρώπης</i>	119
ΦΙΛΙΠΠΟΥ Ι. ΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, <i>Εἶναι δυνατὴ ἡ θέση τοῦ δικηγόρου ὡς «Ἐκδίκου» στὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια;</i>	129
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ, <i>Ἱατρικὴ καὶ Χριστιανικὴ Θεολογία. Συγκριτικὴ θεώρηση καὶ κριτικὲς ἐπισημάνσεις</i>	147
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΣΟΥΑΚΑΝΑΚΗ, <i>Μιὰ ἀπόπειρα ἀνοικοδόμησης τοῦ “Τρίτου Ναοῦ”: Ὁ αὐτοκράτορας Ἰουλιανὸς καὶ ἡ ἰουδαϊκὴ κοινότητα τῆς Παλαιστίνης</i>	173
ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ, <i>Ὁ Προφήτης Ἡλίας καὶ ὁ Βασιλιάς Ἀχαάβ</i>	185
ΙΟΑΝΝΙΣ FEIDAS, <i>Rezeption und Synodalität in der ältesten Kirche des zweiten Jahrhunderts</i>	197

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Α. ΚΑΜΠΟΥΡΗ, <i>Ἡ ἐπίδραση τῆς πυθαγόρειας ἀριθμολογίας στὴν θεολογικὴ σκέψη τοῦ συγγραφέα τοῦ ἔργου «Ποιμὴν Ἐρμᾶ»</i>	219
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΛΟΥΣΙΟΥ, <i>Βασικὰ στοιχεῖα καὶ προδιαγραφές τῆς Δηλώσεως τοῦ Τορόντο: Ἡ Ἐκκλησία, οἱ Ἐκκλησίες καὶ τὸ ΠΣΕ. Ὁ Ἐκκλησιολογικὸς χαρακτήρας τοῦ ΠΣΕ</i>	237
ΠΑΥΛΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ, <i>Ὁ ρόλος τοῦ διορθόδοξου καὶ διαχριστιανικοῦ διαλόγου στὴ σύγχρονη ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου: Τὸ παράδειγμα τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα Α΄</i>	259
ΙΔΙΟΜΕΛΑ	
ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΚΗ, <i>Ἡ ἐσχατολογικὴ διάσταση στὴν ποίηση τοῦ Γιάννη Ρίτσου</i>	271
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΟΥΚΗ, <i>Παραδοσιακὴ θρησκευτικὴ συμπεριφορὰ τῶν κατοίκων τῆς Βοιωτίας καὶ θρησκευτικὴ λαογραφία</i>	279
ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	291
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	323
ΒΙΒΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ	333
ΑΝΑΛΟΓΙΟΝ	341